

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน 4,006 คน จาก 10 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม. 2552 : ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรตามวิธีของ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน ขนาดตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05)

แทนค่าในสูตรได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{4006}{1 + 4006(.05)^2}$$

$$= \frac{4006}{1 + 10.015} = 363.69 = 364 \quad \text{คน}$$

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกขนาดหมู่บ้านตามจำนวนประชากรได้ 2 ขนาด คือ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ดังนี้

หมู่บ้านเล็ก มีจำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสมสนุก บ้านหนองตาใกล้ บ้านโนนสะอาด บ้านพงสว่าง บ้านศรีพิลา บ้านพงโหด และบ้านหอกลอง รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 2,203 คน

หมู่บ้านกลาง มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองสิมใหญ่ บ้านหนองโคน และบ้านหนองสิมน้อย รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 1,803 คน

ขั้นที่ 2 เทียบบัญชีรายชื่อครัวเรือนหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน จากจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ใช้หมู่บ้านเป็นหน่วยในการสุ่ม ทำการสุ่มผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 364 คน จาก 10 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง		รวม (คน)
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
ขนาดเล็ก			
บ้านสมสนุก	254	23	200
บ้านหนองตาใกล้	276	25	
บ้านโนนสะอาด	165	15	
บ้านพงสว่าง	297	27	
บ้านศรีพิลา	338	31	

หมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง		รวม (คน)
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
บ้านพงโพด	407	37	164
บ้านหอกลอง	466	42	
ขนาดกลาง			
บ้านหนองสิมใหญ่	645	59	
บ้านหนองโดน	535	49	
บ้านหนองสิมน้อย	623	56	
รวม	4006	364	364

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

- 1.1 ศึกษาพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546
- 1.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดขอบข่ายการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเลือกที่จะศึกษาในด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์หาเสียง การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ และการติดตามข่าวสารทางการเมือง
- 1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ เพื่อให้เหมาะกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยปรับระดับการประเมินจากการศึกษาหนังสือ การวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 69-71)
- 1.5 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ (มาก ปานกลาง น้อย) โดยสอบถามตามขอบข่ายการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 8 ข้อ การร่วมรณรงค์หาเสียง จำนวน 8 ข้อ การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ จำนวน 8 ข้อ และการติดตามข่าวสารทางการเมือง จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 32 ข้อ โดยกำหนดดังนี้

มาก	หมายถึง	มีส่วนร่วมทุกครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	มีส่วนร่วมบางครั้ง
น้อย	หมายถึง	นาน ๆ จะเข้าร่วมสักครั้ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีลักษณะปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจนของภาษา พร้อมทั้งแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

2.2 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการที่สอบถามกับประเด็นที่ศึกษา โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่สอบถามสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการที่สอบถามสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา
- 1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่สอบถามไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.3.1 นายสุรัตน์ บัวพันธ์ วิศวกรชำนาญการ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 4 ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.3.2 นายคำรง ปีกเขตานัง คีษานินเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.3.3 นางนิลรัตน์ ทศช่วย คีษานินเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย

2.4 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์ว่าแต่ละรายการที่ถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.5 นำแบบสอบถามที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งสุ่มจากหมู่บ้านละ 2 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.9371 ถึง 0.9453 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกสอนของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 คน
3. ที่แจ้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ช่วยศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่ได้วางแผนไว้
5. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามที่วางแผนไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การหาค่าความถี่และร้อยละ
2. แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
3. แบบสอบถามที่เป็นปลายเปิดนำมาวิเคราะห์ โดยสรุปจัดกลุ่มประเด็นและนำเสนอด้วยการแจกแจงความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

2.51 – 3.00 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก

1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง

1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ใช้การจัดกลุ่มประเด็นและนำเสนอด้วยการแจกแจงความถี่

4. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ที่กำหนด ดังนี้

2.51 – 3.00 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก

1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง

1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย